

diepgang

ster

boordje

wasdroger

medaille

Port Betaald

postnl

Van de redactie

Maar al te vaak wordt de kerst niet helemaal wat je ervan verwacht. Bij goede voornemens is dit nog meer het geval. Een gebruikelijke reactie is daarom te proberen te stoppen met iets te verwachten. Een groot probleem hierbij is dat dit geestelijk nogal armoedig is.

In Diepgang houden we de kerstgedachtes bescheiden en bevelen we realistische voornemens aan. Daarnaast valt er veel te lezen over mensen die iets proberen te maken van het leven en werken aan boord. Hopelijk helpt dit bij het beleven van een gezegende kerst en een voorspoedig 2020!

In dit nummer

- 3 **Meditatie** • De ster van Bethlehem
- 6 **Gedicht** • Een stal onder een ster
- 8 **Plechtig gevoel** • Kerst aan boord
- 10 **Goede voornemens** • De verbeterde versie van jezelf
- 18 **Klein maar fijn** • Huis voor zeevarenden in Moerdijk
- 22 **Interview** • Sascha Meijer van Nautilus
- 28 **Wasdroger** • Astrid ontrafelt een geheim
- 30 **Natascha Kampusch** • Een nieuwe heilige voor zeevarenden
- 33 **Kleding** • De tropische bloes van Stefan Francke
- 37 **Zeewiersum** • Een medaille voor de kapitein
- 39 Adressen zeemanshuizen en pastores

Colofon

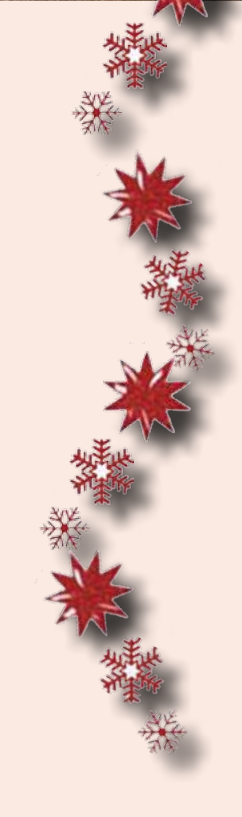
diepgang is een gezamenlijke uitgave van de Nederlandse Zeevarendencentrale en de Stichting Pastoraat Werkers Overzee **Redactie** Joost de Bruijn, Astrid Feitsema, Stefan Francke, Jos Hilberding, Hans Luesink, Gaby Niesthoven, Helene Perfors, Léon Rasser (hoofdredacteur), Liesbeth Visser en Kees Wiersum **Redactieadres** Veembroederhof 164, 1019 HC Amsterdam **Oplage** 2000 **Verspreiding** Nederlandse koopvaardij- bagger- en diepzeevisserij-schepen, Nederlandse zeemansclubs en abonnementen **Grafische vormgeving** Anja Verhart **Druk** Drukkerij Rijpsma, Rozenburg ISSN 1567 - 3472 Een **abonnement** op **diepgang** is mogelijk door donateur te worden (voor minimaal 25 euro per jaar) van de Nederlandse Zeevarendencentrale, Stationsstraat 112, 3881 AG Putten IBAN: NL72 INGB 0000 144030 (ook voor giften en donaties)

Sterren

Sterren zijn ondanks de modernste hulpmiddelen bij het varen nog steeds belangrijk om te bepalen waar je bent en waar je naartoe moet. Ook worden sterren maar al te vaak gebruikt door rederijen om hun schepen een naam te geven. En de centra voor zeevarenden heten geregeld ‘Stella Maris’, ‘Sterre der Zee’.

Sterren zijn voor zeevarenden niet eenduidig. Ze zorgen ervoor dat je als zeevarende op weg gaat met een doel voor ogen, het is een lichtpunt, het is een richtpunt. Maar uiteindelijk betekenen de sterren ook de weg naar huis, thuiskomen.

In de bijbelverhalen rond de geboorte van Jezus speelt één ster een grote rol. In Matteüs 2 staat: *“Toen Jezus geboren was in Bethlehem in Judea, tijdens de regering van Herodes, kwamen er magiërs uit het Oosten in Jeruzalem aan. Ze vroegen: “Waar is de pasgeboren koning van de Joden? Wij hebben namelijk zijn ster zien opgaan en zijn gekomen om hem eer te bewijzen.”*

Het zou zomaar het begin van een fantasyboek kunnen zijn, ‘Game of Thrones’ of iets dergelijks. Een aantal wijzen ziet een bijzondere ster en gaat op een queeste om een baby te eren. Het verhaal volgt het spannende patroon: want wat is de ster? Waar is het koningskind?

4 Diepgang

En hoe komen de wijzen ongeschonden door het machtsspel en het gekonkel in het paleis van de koning, de slechterik? Maar trouw blijvend aan hun queeste en de ster volgend, komen ze uiteindelijk op de juiste plaats en vinden daar het kindje. Uiteraard horen er bijzondere cadeaus bij: goud, wierook en mirre. In een droom worden ze gewaarschuwd voor de boze intenties van de koning en gaan ze via een andere route terug naar hun eigen land.

Een fantasieverhaal? Tja, misschien is dit bijbelverhaal wel één van de oervormen voor het genre. Maar naast die motieven vind ik dat er realiteit en dagelijks leven genoeg in zit. En het is, zo denk ik, zeker herkenbaar voor zeevarenden.

Want hoe zal het onderweg geweest zijn voor die wijzen? Een lange reis, met mensen die elkaar niet kennen? Die noodgedwongen met elkaar op moeten trekken omdat ze een gemeenschappelijk doel hebben? – En de magiërs hadden logischerwijs hulp bij zich, waardoor ze niet met z'n drieën waren; net als de zee is de woestijn onbarmhartig voor mensen. Je redt het niet zonder samenwerking. – Zullen de dagen zich niet eentonig aaneen geregen hebben, rots na rots, zandgolf na zandgolf? Zullen ze gemakkelijk aan elkaar hebben kunnen wennen, die mensen uit verschillende streken en van verschillende cultuur? In het verhaal van Matteüs gaat het meteen al multicultureel toe, nog voordat dit woord werd uitgevonden!

Dus wat dat betreft realiteit genoeg. Doodgewoon dagelijks leven.

Maar wél doodgewoon bijzonder. Wat het dagelijks leven doorbréékt is dat die wijzen op weg gaan naar Jeruzalem nadat een ster hen in vervoering heeft gebracht. Met deze ster is wat bijzonders aan de hand; de baan van de ster past niet binnen de vertrouwde kaders. Voldoet ook niet aan de natuurkundige wetten. Normaal is de baan van een ster een cirkelgang, maar deze ster duidt een richting aan, die de wijzen meeneemt. Die ze de dingen van een andere kant doet bekijken. Die ze het kindje laat ontmoeten. En uiteindelijk thuisbrengt.

Is dat geen troost? Dat je – van godswege – getrokken wordt uit de cirkelgang van je dagelijkse beslommeringen, de verveling. Getrokken wordt uit de cirkelgang van je vragen en twijfels, verdriet en wanhoop. En je kan oriënteren op Gods toekomst, op die ene ster, dat ene kind, Jezus.

Goede en gezegende kerstdagen gewenst.

Helene Perfors

kerst

*ik zou zo graag een vers vol stilte maken
een kleine tekst gaan schrijven
met woorden oud en zacht
waar je met heel je wezen bij zou willen blijven*

*dan zou ik bij wat van belang is blijven
en iets eenvoudigs zeggen
over liefde bijvoorbeeld
zonder verder nog iets uit te hoeven leggen*

*ik zou zo graag niets hoeven uit te leggen
alleen nog roepen: binnen!
– als je klopte, of zo –
en in een stal onder een ster opnieuw beginnen*

M. van Mierlo

Van de club van de Deutsche Seemannsmission in Douala, via Stella Maris op Mauritius en de Flying Angel Club in Hongkong tot aan onze eigen NZC en SPWO in Nederland; zorg voor zeevarenden vanuit de kerken is wereldwijd.

Al meer dan 150 jaar. Het brede spectrum aan zeemannsmissies heeft zich in 1969 verenigd in de International Christian Maritime Association (ICMA). Om de krachten te bundelen, om zeevarenden van dienst te zijn en om het (kerkelijk) welzijnswerk voor zeevarenden op de kaart te houden. En vooral om oecumenisch te werk te gaan. De meeste zeevarenden maakt het immers niet uit welke

'kleur' hun geestelijke verzorging heeft. Van 21 t/m 25 oktober kwamen de ICMA-pastores bij elkaar voor een wereldconferentie. De stad, de haven en de (zeemanns)kerken in Kaohsiung, Taiwan boden een fantastisch onthaal. De openingsceremonie werd opgeluisterd met een speech van de vicepresident van Taiwan en een videoboodschap van paus Franciscus. Sprekers lieten hun licht

schijnen op recente maritieme ontwikkelingen en in workshops deelden de pastores ervaringen. Een prachtige mogelijkheid om van elkaar te horen, ervaringen te delen en om ontwikkelingen te zien. En om zeevarenden te ondersteunen waar dat nodig is en misstanden te veranderen waar dat kan. We wensen de ICMA nog vele jaren toe.

Helene Perfors

Plechtig gevoel

Hallo dagboek!

Ik mag mijn eerste kerst aan boord meevieren! Ik heb er zin in en heb mijn mooiste feestjurk in de koffer gestopt. Je wilt er netjes uitzien op zo'n dag, toch? Een opvouwbaar plastic boompje met échte lampjes breng ik mee voor in de hut. Ik ben er helemaal klaar voor.

Zeeman heeft wel gezegd: "Stel je verwachtingen bij, er wordt gewoon gewerkt hoor." Maar ik krijg altijd zo'n plechtig gevoel als de kerst nadert. Ik hou van de lichtjes, van de sfeer en van het samen vieren.

Het is nu 24 december en de chef heeft zich in het zweet gewerkt om alles op tijd af te krijgen. Waar het mogelijk is helpt de crew mee. Ik heb de schone taak om de kerstboom en de tafels te versieren. Tot 6 uur moet er nog gewerkt worden, dus tijd genoeg voor voorpret. Door het meezingen van wat stichtelijke liederen kom ik helemaal in de stemming.

Nu komt iedereen binnendruppelen. In korte broek, in joggingbroek, in T-shirt, op sloffen of op slippers. Comfortabel, dat wel. Feestelijk? Niet echt. Waar zijn de pakken, de kersttruien, de overhemden en de glimmend gepoetste schoenen?

De sfeer is gelukkig gezellig, warm en los. Er wordt gelachen, geproost én gezongen natuurlijk. De leukste anekdotes gaan over en weer. De dozen van 'Kerstfeest op Zee' worden uitgepakt en het cadeau van de rederij wordt uitgedeeld. Het kerstgevoel is duidelijk af te lezen aan iedereen. Ik ben helemaal vergeten dat ik de enige ben die feestkleding draagt. Wat maakt het ook uit hoe je gekleed bent. Het feest is geslaagd!

Tsja, dagboek, oud en nieuw is ook al zo'n moment waarnaar ik vol verwachting uitkijk. Maar dat vier ik het liefst thuis. En als zeemansvrouw heb je die keuze. Tenminste, als er niets tussen komt.

We zijn nu onderweg naar Antwerpen. Dikke mist zorgt voor vertraging en nu blijkt dat het me nooit gaat lukken voor 5 uur in de trein naar huis te zitten. Dat is een domper. Aan boord is iedereen druk, de messroom is akelig leeg op wat eenzame oliebollen na.

Daar sta ik nu, bibberend van de kou, op het achterdek met mijn mp3-speler/radio de laatste uren van de Top2000 te beluisteren. Het bereik is slecht, soms moet ik raden welk lied er te horen is.

Ik kan zelfs de lichtjes van de boulevard in Vlissingen niet zien. Volgens mijn ouders riep ik al van kleins af aan naar de schepen "Mag ik mee?". Het leek me zo leuk om de boulevard vanaf de waterkant te kunnen zien. Nu mag ik eindelijk mee en zie ik nog niets.

De tijd verstrijkt, de mist wordt nog dikker en na Vlissingen springt mijn radiozender ineens op een Belgische frequentie met hoempapaliedjes. Wie staat er nu op 1 in de Top2000?

Nou ja, eindelijk Antwerpen, niet in zicht, want je ziet hier geen hand voor ogen.

Klokslag 12. Ik hoor de toeter van een auto. De man die de trossen moet aanpakken luidt zo het nieuwe jaar in. Ik zie hem in gedachten zitten, op de wijzerplaat turend en zijn hand gespannen al boven de toeter tot de klok 12 uur aangeeft. Helemaal alleen op de kade. Ik hoor geen knallen, zie geen vuurwerk en – op de autolampen na – zelfs geen enkel lichtje aan wal. De chef zet een discomuziekje op en op de vloer van de messroom dansen we die samen dan maar kaal.

Het is nu kwart over één en er kan eindelijk geproost worden, maar iedereen is zo moe dat dit maar een half uurtje gaat duren. Slapen, dat is wat ze het liefst willen. Morgen weer een nieuwe dag. Volgend jaar blijf ik de kerstweken thuis, keuze gemaakt.

Gelukkig nieuwjaar dagboek!

Gaby Niesthoven

A classical painting depicting two men in conversation. The man on the left, with a long beard and wearing a brown robe, is seated on a stone ledge and points his right hand towards the sky. The man on the right, wearing a green and gold robe, stands and looks up at the sky with an open mouth, as if in awe or listening intently. The background shows a landscape with a blue sky, a body of water, and a large stone urn on the left. The overall style is characteristic of 17th-century Dutch painting.

Begin het
jaar op
een nieuwe
manier

Goede voornemens

Zo druk als het met kerst in de kerk is, zo rustig is het er tijdens oud en nieuw. Als je bedenkt dat veel mensen een nieuw jaar beginnen met goede voornemens is dat eigenlijk vreemd. Het 'een verbeterde versie van jezelf' worden is namelijk een christelijk thema bij uitstek. Het wordt bekeering genoemd. De bijbel staat vol met verhalen over mensen die enthousiast op een andere manier gingen leven.

In de psychologie wordt ook nagedacht over het verbeteren van mensenlevens. Anna Freud, de dochter van de beroemde psychiater Sigmund Freud, heeft een lijst gemaakt van de tien fouten die veel gemaakt worden. Het niet langer meer maken van deze fouten verbetert de kwaliteit van een mensenleven. De kunst daarbij is om ze niet bij anderen maar bij jezelf vast te stellen. Wat Diepgang betreft is dit voor alle lezers het goede voornemen voor het komende jaar!

1. Ontkenning

Heel wat mensen hebben een probleem maar ontkennen dat dit zo is. Zo was het alcoholgebruik op diverse schepen zodanig, dat droog leggen de enige oplossing was. Ondanks dat de bemanning dacht dat het wel meeviel. Het idee dat het stoer is om als zeevarende als '1 day millionaire' te leven is gelukkig op zijn retour. De geldproblemen die je dan krijgt als je stopt met varen zijn enorm.

Gewoon denken dat er niks aan de hand is geeft alleen tijdelijk een prettig gevoel. Een goed voornemen is om zaken eens in kaart te brengen.

In de bijbel valt te lezen over een corrupte belastingambtenaar die gaat onderzoeken hoeveel geld hij mensen nou precies teveel heeft laten betalen. Dit vormt een belangrijke stap naar een minder hebberige manier van leven die uiteindelijk veel prettiger is.

2. Projectie

Sommige mensen worden nerveus als een senior officier of iemand van kantoor ze wil spreken. Ze denken onmiddellijk aan kritiek op hun werk of ontslag. Het kan natuurlijk net zo goed gaan over een interessant nieuw project.

De denkfout die gemaakt wordt, is dat andere mensen jou frustratie bezorgen. Een goed voornemen kan zijn jezelf af te vragen waarom je het ergste verwacht als een bepaald iemand met je wil praten.

In de bijbel valt te lezen over Martha die Jezus vraagt boos te worden op haar zus Maria omdat ze haar niet altijd helpt met huishoudelijk werk. Jezus legt dan uit dat er in het leven ook momenten zijn dat dergelijk werk kan wachten. Het probleem van Martha is dat zij die momenten niet herkent of zichzelf iets niet gunt.

3. Je tegen jezelf keren

Sommige mensen vinden liever zichzelf waardeloos dan anderen. De oorzaak hiervan is altijd triest. Kinderen bijvoorbeeld geloven soms liever dat hun ouders gemeen tegen hun doen omdat ze zelf tekort schieten, dan dat ze bedenken dat hun ouders slecht zijn. Sommige mensen straffen zichzelf daarbij door hun lichaam moedwillig te beschadigen.

In de bijbel valt te lezen hoe Jezus bij iemand deze nare gedachten weet te verdrijven door deze over te doen gaan naar een stel varkens. De dieren storten zich dan in een afgrond. Het is een afschuwelijk schouwspel. Maar aan het proces van het zichzelf naar beneden halen is wel een einde gekomen!

Een goed voornemen voor mensen die te laag over zichzelf denken is om grondig afscheid van bepaalde zaken te nemen. Dit zal niet zonder slag of stoot gaan.

4. Sublimatie

'Workaholics' voelen zich vaak goed aan boord omdat er altijd wat te doen is. Sommigen gaan echt te ver met hun 'duracelgedrag'. Het alsmaar doorgaan kan verklaard worden door het tekort schieten in iets anders. Dat kan een verslaving zijn waarvoor je je schaamt. Of een teleurstelling waar je maar niet overheen kan komen.

Een goed voornemen kan zijn jezelf af te vragen waarom je iets zo fanatiek doet. Staat het voor iets anders? Wil je iets compenseren? Dat is dan sublimatie.

In de bijbel valt te lezen over iemand die hartstochtelijk parels verzamelt. Daarbij vindt hij op een gegeven moment zo'n mooie dat alle andere exemplaren hem niet meer interesseren. Hij verkoopt zijn hele collectie en koopt dan die ene. Daarna is hij klaar met jagen.

5. Regressie

Regressie is de psychologische term voor kinderachtig gedrag van volwassenen. De 'eeuwige tweede' (stuurman) is hier soms een voorbeeld van. De angst voor verantwoordelijkheid wordt maar niet overwonnen. Met regressie wordt ook driftigheid bedoeld. Politici, leidinggevendenden of zelfs hulpverleners moeten het ontgelden.

Een goed voornemen kan dus zijn om te stoppen met kinderachtig gedrag en je leven zelf ter hand nemen.

De bijbelse boodschap van Jezus is dat je andere mensen niet de schuld van iets moet geven maar ze juist moet proberen te vergeven. Dat helpt enorm bij het jezelf vergeven van de fouten die je maakt. Dit alles maakt je rustiger waardoor je minder fouten gaat maken. Hierdoor heb je weer minder reden om boos te zijn en kun je verantwoording aan. Zo vind je de weg naar vrede.

6. Rationalisering

De mens kan zo goed denken dat hij zichzelf ermee voor de gek kan houden. Zo zijn heel wat mensen bang voor een teleurstelling. Hierdoor solliciteren ze bijvoorbeeld niet op een baan die ze leuk lijkt. Ze verzinnen dan voor zichzelf een reden. Bijvoorbeeld dat de verantwoordelijkheid te zwaar is of dat het bedrijf niet leuk is.

In de bijbel worden mensenlevens beschreven waarbij juist dat gebeurde waar ze nauwelijks van durfden te dromen. Een reus verslaan, zwanger worden op hoge leeftijd of een vruchtbaar land vol grondstoffen veroveren, het wordt allemaal als realiteit beschreven. Er wordt dus een oproep gedaan om niet teveel op je denken te vertrouwen.

Voor bange mensen is dit een geweldig goed voornemen!

7. Intellectualisering

De spellingscontrole van mijn computer schoot in het rood toen ik het woord 'intellectualisering' typte. Het illustreert het probleem dat sommige mensen hebben. Ze leiden zichzelf af door constant na te denken. Door pauzes te gebruiken voor werkoverleg en hun vrije tijd voor alles wat te weten valt, wordt hun gevoel weggedrukt.

Gevoelens laten zich alleen niet wegdrücken. Een goed voornemen is om ze de ruimte te geven. Het is de enige manier om er na verloop van tijd geen of minder last van te hebben.

In de bijbel staat een verhaal over een grote geleerde uit Ethiopië. In zijn jacht naar kennis wilde hij op een gegeven moment meer weten over Jezus Christus. De godsdienstige teksten die hij op een verstandelijke manier begon te lezen zeiden hem echter niet veel. Toen iemand hem uitlegde dat de teksten over het leven zelf gingen, vond hij het in één keer geweldig wat er allemaal stond.

8. Reactieformatiesering

Als Adolf Hitler niet wist dat hij Joodse voorouders had, had hij waarschijnlijk nooit geprobeerd alle Joden te vermoorden. Van de mensen die fel te keer gaan tegen homo's zijn een hoop het zelf. Mensen die schelden op luie uitkeringstrekkers zijn waarschijnlijk aan vakantie toe.

Een goed voornemen is dan ook om jezelf af te vragen waarom je zo streng bent.

In de bijbel wordt het leven van een zekere Saulus beschreven. Hij heeft zichzelf ten doel gesteld de aanhangers van Jezus Christus te vervolgen. Op een dag ziet hij het licht. Hij verandert zijn naam van Saulus naar Paulus en gaat zich inzetten voor de verspreiding van het christendom.

9. Verschuiving

Verschuiving is het woord dat in de psychologie gebruikt wordt wanneer een kapitein bijvoorbeeld gaat schreeuwen tegen de matrozen omdat hij problemen heeft met een inspecteur.

Iedereen die zich agressief gedraagt, kan als goed voornemen zichzelf afvragen of dit op het juiste moment bij de juiste persoon gebeurt.

In de bijbel staat geschreven dat als op iemand een vloek rust, deze ook geldt voor zijn kinderen en kleinkinderen en soms nog wel een aantal generaties meer. Het kan opgevat worden als een waarschuwing om je niet uit te leven op onschuldige, kwetsbare wezens.

10. Fantasie

Scheepsmodelbouw, computerspellen en porno zijn fantasiewerelden die bedacht zijn om de dagelijkse sleur te doorbreken. Ze laten je problemen eventjes vergeten. Heel wat problemen moeten echter opgelost worden. Daar is tijd en aandacht bij nodig. Een goed voornemen kan dus zijn om niet teveel op te gaan in een fantasiewereld maar om te gaan doen wat moet gebeuren.

In de bijbel staan geleerde mensen beschreven die helemaal opgaan in het verzinnen van allerlei leefregels waarbij ze zich beroemen op een grote kennis van nauwelijks relevante wetenswaardigheden. Zo weten ze in detail wat er allemaal niet mag vanwege de Joodse zondagsrust, de sabbat. Beroemd is de bijbelpassage waarin Jezus Christus ze vraagt of de mens er is voor de sabbat of de sabbat voor de mens.

Tot slot

De 10 voornemens staan in willekeurige volgorde. Er is echter een voornemen dat belangrijker is dan deze 10. Dat is om mensen te nemen zoals ze zijn. Dus met al hun tekortkomingen. En met mensen bedoel ik alle mensen, dus ook jezelf. Zo kan 2020 een mooi jaar worden!

Léon Rasser

Centrum voor zeev

Klein maar fij

Mijn routeplanner heeft even moeite om de plek te lokaliseren, ik was het kleine toegangsweggetje al voorbij gereden. Maar dan weet ik het toch te vinden: pal naast de sluis richting het Hollands Diep bevindt zich het centrum voor zeevarenden Moerdijk. Het is maar twee avonden in de week geopend en je zult er geen mensenmassa's aantreffen. Maar als het centrum open is, zijn er wel bijna altijd bezoekers en hun waardering is steevast hoog. Er zijn vrijwilligers genoeg en financiële zorgen zijn er nauwelijks: "Wij zijn het goedkoopste zeemanshuis ter wereld."

Locatie

Het centrum kent een relatief korte geschiedenis. Vijftien jaar geleden was er eigenlijk nog geen enkele voorziening in de Moerdijkse haven. Toen bleef er twee jaar een schip liggen, waar de bemanning niet af kon. De kerken in de regio kwamen in actie en naar aanleiding daarvan werd er een werkgroep geformeerd om voor een zeemanshuis te zorgen. Het havenschap reageerde positief en stelde een ruimte in hun directiegebouw ter beschikking.

“Daar zaten we met bier, nootjes en een beamer,” vertelt vrijwilliger Jan. “Maar dat was toch niet zo handig. Toen heeft de havenmeester contact gezocht met de zeeverkenners. Nu mogen we hun gebouw gebruiken. De haven betaalt de aparte ruimte die we hebben. Het havenschap heeft verder gezorgd voor de koelkast, andere kasten, beamer, een internet-hotspot – en we mogen in hun bus rijden.” Naast de eigen ruimte mag de rest van het zeeverkennersgebouw ook worden gebruikt. In de centrale ruimte liggen op de tafels spelletjes en er kan worden getafeltennist. Dat het gebouw een beetje verborgen ligt, geeft niet: “De meeste bezoekers worden gehaald. Sommigen komen met de fiets. Die weten waar het is, want dat zijn de vaste bezoekers.”

n

Port of Moerdijk

Op het havencomplex van Moerdijk zijn verschillende soorten chemische industrie te vinden. Er komen tankers en containerschepen. Daarnaast meren schepen met stukgoed, turf en vuilnis (voor de afvalenergiecentrale) af. In de haven bevindt zich ook de werf van een groot baggerbedrijf. Naast Nederlanders bevinden zich op de schepen veel Filippijnen, Indonesiërs en Indiërs, en veel Oost-Europeanen. Er leggen zo'n 2000 zeeschepen per jaar aan. Een aantal schepen is 'vaste gast'.

Vrijwilligers

Het centrum telt op dit moment 15 vrijwilligers. Zelfs de buurman-sluishwachter heeft zich als vrijwilliger aangemeld. Elke avond zijn twee personen aanwezig, één als kasbeheerder en één als chauffeur. Vanavond hebben Jan en Kees dienst. Jan was voorheen hoofd technische dienst van de suikerfabriek. Kees wilde machinist worden maar mocht dat niet vanwege zijn bril – hij heeft als scheepssurveyor heel de wereld rondgezworven. Beiden vinden het belangrijk dat zeevarenden af en toe van boord kunnen: “Even uit de sleur.” Ze zijn ook beschikbaar voor een praatje. “Dat gebeurt meestal als ze alleen

zijn of bij mij iets komen kopen. In een groepje hebben ze genoeg aan elkaar. Soms gaat het gesprek ook over geestelijke zaken.”

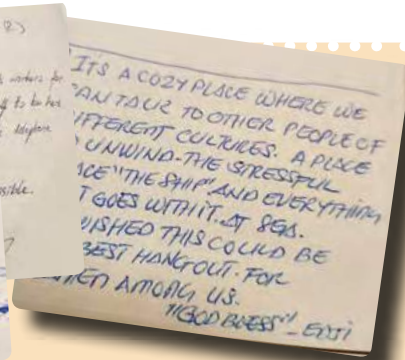
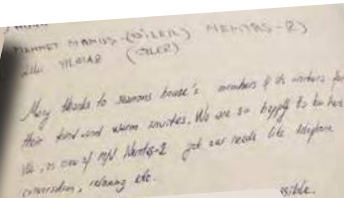
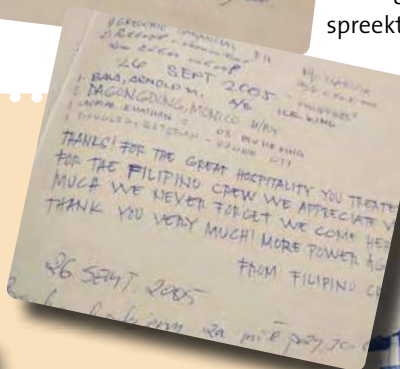
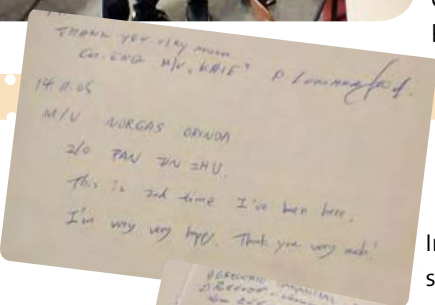

Bezoekers

In het Moerdijkse centrum voor zeevarenden gaat het niet om de grote aantallen. Meestal zijn er 7-15 bezoekers op een avond. Op deze maandag zijn er Indonesiërs en Filippino's op bezoek. Hun eerste stap binnen: de aankoop van telefoonkaarten. Tweede stap: met het busje naar de supermarkt in de buurt om inkopen te doen. Derde stap: een drankje na terugkeer in het centrum. Vervolgens wordt er getokkeld op de gitaar. De televisie staat aan zonder geluid. De sfeer is gemoedelijk. Om 22.00 uur wordt er een punt gezet achter deze avond en rijdt het busje de bemanningsleden weer richting hun schepen.

Gastenboek

In het gastenboek noteren de zeevarenden hun naam en schip. Er spreekt veel waardering uit de toegevoegde opmerkingen.

Havendominee

Dominee Huibert van der Ham doet het scheepsbezoek in de Moerdijkse haven. Hij meldt ook wie er naar het centrum toe zullen komen. Dominee van der Ham is daarnaast werkzaam voor de binnenvaartschippers. De diaconieën van de kerken in de buurt (die over de 'goede doelen' gaan) steunen het centrum. Ieder jaar krijgen ze een brief met een verzoek om een bijdrage. De stichting die het centrum beheert is 'neutraal'. Het centrum is aangesloten bij de Nederlandse Zeevarenden Centrale.

Kerst

Van kerst wordt serieus werk gemaakt. Er worden 70 pakketten samengesteld, ingepakt door mensen uit het nabije Klundert. Door een bijdrage van het havenschap mag er per pakket voor meer dan 20 euro worden ingekocht. Standaard zijn in ieder geval de klassieke muts en sokken, toiletpulletjes en etenswaren. In het pakket zit ook een folder met de goede boodschap. "Het is mooi en bijzonder hoeveel positieve reacties je iedere keer weer krijgt."

Kasten met bijbels

Naast een kast met souvenirs en toiletpullen vallen in het centrum twee grote kasten met Bijbels in allerlei talen op. "Die worden geregeld meegenomen," vertelt Jan. "We schrijven er dan iets voorin, in de sfeer van 'de allerbeste wensen'. Je kunt tegenwoordig wel makkelijk de Bijbel op je mobiele telefoon lezen, maar een echt boek voelt toch anders."

Stefan Francke

Het Centrum voor Zeevarenden Moerdijk is geopend elke maandag- en donderdagavond van 19.00 tot 22.00 uur.

Adres: Sluisweg – Roode Vaart, 4782 PT Moerdijk. Tel. 0168 416650.

Sascha Meij

Vier jaar geleden kwam ze de mannen van het gestaalde kader bij vakbond Nautilus International versterken: Sascha Meijer. Ze vliegt naar Marseille voor de ITF Taskforce, doet Cao-onderhandelingen en schuift aan bij de ‘Tafel Zware Beroepen’.

Wat drijft deze vakbondsvrouw in de maritieme sector?

er

vakbondsvrouw

We raken waarschijnlijk gelijk de kern waar het Meijer om gaat in haar werk als we een bakkie samen doen. Op het theezakje staat de vraag: ‘Wanneer voel jij je het energiekst?’ Het antwoord komt gelijk: “Als ik met mensen samen aan iets goeds werk, als we de wereld een beetje beter kunnen maken. Samen met kaderleden en leden iets opbouwen.” En dan is de diversiteit van het werk een bonus, want ze wordt blij van de ene keer met de voeten in de klei (of aan boord) staan en de andere keer overleggen met wetenschappers, werkgevers en politici. Dat laatste zelfs tot de minister aan toe.

Toen ze vanuit de FNV kwam had ze 20 jaar vakbondservaring als jurist en internationaal secretaris. Ze vertelt dat het vakbondswerk, zoeken naar het evenwicht tussen werkgever en werknemer, dus wel gesneden koek was. Maar iedere sector heeft daarnaast zijn bijzondere en unieke kant en van de maritieme sector wist ze nagenoeg niets. Scheepsbezoek leerde haar dat deze bedrijfstak wel heel bijzonder is, omdat je werkt en leeft op een schip. Dat je met je collega’s niet alleen samenwerkt maar ook samenleeft en ook de dingen samen moet oplossen. Ook als je ziek bent, of ongelukkig, of als er thuis iets aan de hand is.

Dat heeft echt indruk op haar gemaakt. Meijer: “Mentaal en fysiek zijn er hele sterke mensen in deze sector, dat is ook fijn werken als vakbondsbestuurder. Solide mensen, direct, geen dubbele bodems. Veel mensen vinden hun vak geweldig, maar het is niet

gemakkelijk. En het is zwaar om tot je 67e te moeten werken.”

Ze voelt zich thuis in de maritieme sector. De omgangsvormen zijn ‘best plezierig’. Mensen zijn flexibel en lossen problemen gewoon op. Als ik het Rotterdamse adagium ‘Niet lullen, maar poetsen’ noem, beaamt ze dat onmiddellijk. Meijer zit nu vier jaar in Rotterdam, maar die mentaliteit past haar goed. “Ik kan goed praten, maar er moet wel wat uit voortvloeien. Ik ben geduldig, maar ik heb wel mijn doelen.”

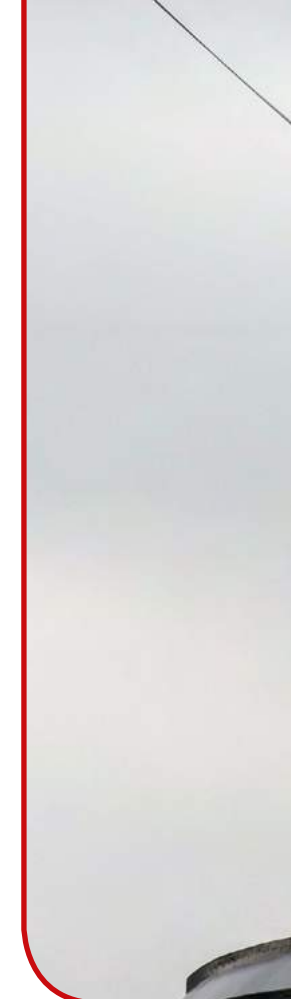
Ze noemt de ‘menselijke maat’ in de sector als een belangrijk punt. De zogenaamd zachtere kant wordt al wat meer gehoord en gezien. Op een normale manier, gezond, veilig en duurzaam inzetbaar je werk kunnen doen. Werkplezier hoeft daarbij geen vies woord te zijn. Mensen werken zowel gezonder, veiliger en beter als ze er plezier in hebben. Dus voor haar betekent dat veel luisteren, een zachte hand en daarnaast hard inzetten op de Cao-onderhandelingen en het pensioenoverleg.

Hier spreekt de vakbondsvrouw: “Die Cao-onderhandelingen zijn belangrijk, juist omdat je er zoveel in kunt regelen aan arbeidsomstandigheden.” Het nieuwste speerpunt van Nautilus, duurzame inzetbaarheid, wordt genoemd. Er is een groot onderzoek naar gedaan, daardoor kun je gericht beleid ontwikkelen. Bijdragen aan welzijn, naast het inkomen.

Het arbeidsverdrag MLC 2006 is reeds 2x geamendeerd; dat legt bodems wereldwijd voor iedereen in de sector. Om de zoveel jaar wordt het verdrag onderhouden. Overheden, reders, en vakbonden komen dan bijeen. Eén van de amendementen die erbij gekomen is, is loondoorbetaling bij ontvoering, bijvoorbeeld bij piraterij. Ongeacht de contractvorm krijg je je salaris tot je veilig thuis bent. Bullying and harassment aan boord is een ander belangrijk punt. Het staat helaas nog niet in het verplichte deel, maar toch is het volgens Meijer “social progress.”

Als het gaat om ‘de bodem verhogen’ is Sascha Meijer zelf onder andere bij het onderhandelen over pensioenen en twee O&O-fondsen betrokken. Arbeidsrecht en sociale rechten.

Meijer vindt het erg leuk dat ze zich met al deze zaken mag bemoeien. Want tegen ‘de zachte zaken’ loop je best wel hard aan: “Nooit een compliment krijgen, maakt mensen moedeloos. Als je niet aan je rust toekomt door allerlei gedoe, wordt je doodmoe. En fatigue is een enorm onderwerp.” Als vakbondsbestuurder moet je je dus ook bemoeien met het beroep in brede zin.

Nu de zogenaamde ‘zachte zaken’ toch aan de orde zijn; ze is wél vrouw in een mannenwereld. Als ik daarnaar informeer lacht Meijer: “Ja, ik ben de eerste vrouwelijke vakbondsbestuurder ooit in deze sector, en dan gelijk hoofdbestuurder. Maar mijn adagium is ‘zacht op relatie als het kan, hard op de inhoud als het moet’. En reken maar dat ik dat doe.”

Ze noemt Annet Koster, directeur van de KVNR. “Het is leuk om met twee vrouwen op dit niveau te werken. En het is een kwestie van zelf niet moeilijk doen én natuurlijk weten waar je over praat.” Met een grote grijns vertelt ze dat in het begin de reders zelfs wat netter tegen haar waren dan tegen haar mannelijke collega’s.

De maritieme sector vindt ze qua omgangsvormen sowieso een wat conservatieve sector. Qua kleding ook, jasje-dasje is toch wel gemeengoed. Vakbondscollega’s bij de FNV dragen al 20 jaar geen stropdas meer, hier gebeurt dat wel. Het is formeler, zeker bij overleg. Voor een galadiner een smoking aantrekken is niet bijzonder.

Je kunt Sascha Meijer zelf uittekenen in een vrolijk gekleurd jurkje. En als het jurkje wat rustiger is knallen haar schoenen er wel uit. Haar signatuur, zo zegt ze zelf, is vrouwelijk en kleurrijk.

Dit is wat bij haar past, waar zij zich in kan bewegen en in kan werken. Ze heeft even overwogen een marineblauw pak aan te schaffen, maar ze voelt zich meer op haar plek op deze manier. Je moet jezelf blijven, anders raken de dingen uit balans. In dit werk neem je ook jezelf mee, en als je je beter voelt in wat je doet ...

Pittig is dat werk wel, veel uren maken, veel reizen; dat eist veel van je. Dat betekent ook, zo zegt ze, dat je soms concessies moet doen, zowel thuis als op het werk. Net als bij een zeevarende komt het werk thuis voor een groot deel op haar partner neer. Ze heeft dan ook thuis goed overlegd voor ze hier aan begon. Maar zo zegt ze: “Moeders zorgen en werken en vaders zorgen en werken.” Ook hier noemt ze dat je jezelf moet blijven. Haar man en zoon zijn wel een baken, een anker. Als de basis geborgd is, dan is het goed.

Met de vraag hoelang ze dit nog vol gaat houden, houdt zij zich niet bezig. Maar dit gunt ze zeevarenden ook. Balans in privé- en werkende leven.

Bioscoop

De Schiedamse dominee
Dennis Woodward van
'the Flying Angels' is
regelmatig in de bioscoop
te vinden. Het gaat om
die aan boord van de
Stena Britannica. Voor de
bemanning houdt hij daar
maandelijks een kerkdienst.

Het is op een mooie zaterdagochtend dat ik in de Eemshaven aan boord klim. Mijn man komt ons al tegemoet, hij pakt de volgepropte speelgoedtas aan. Hij werkt in de dagdienst en draagt zijn projectpolo, werkbroek en werkschoenen. Dan bedenk ik me dat hij aan boord eigenlijk altijd projectpoloshirts draagt. Als de airco wat te fris staat afgesteld, trekt hij er een projectsweater met gekrompen mouwen overheen. Voor het geval de projectkleding op is, stopt hij in de scheepskoffer altijd kleding die zijn beste tijd gehad heeft, maar nog te goed is om weg te doen. De man zegt altijd dat het geen zin heeft om dure kleding mee te nemen naar het schip, want alles krimpt in de was.

OPERATIE DESERT STORM

NO ONE TO IMPRESS

Zoals op praktisch alle schepen is er een heuse wasserette aanwezig. Het is een warme, betegelde ruimte met aan de ene kant vier wasmachines en aan de andere kant vier drogers. Alles van Miele, groot en professioneel. Op het moment dat ik hier een kijkje neem, start de steward net een wasmachine. Volautomatisch wordt er wasmiddel en wasverzachter toegevoegd via een slangenstelsel. Na de wasbeurt gaat alles in de droger. Soms is hij binnen een uur al klaar met zijn was.

Ik besluit eens rond te vragen hoe anderen aan boord dat doen met kleding en met wassen. Ik heb geluk, want iedereen die ik vraag staat me uitgebreid te woord over dit onderwerp.

Al snel blijkt dat de wasserette inderdaad van grote invloed is op wat men zoal draagt. Zo bevestigt Aleks (elec) dat kleding een maat kleiner uit de wasserette komt dan dat het erin ging. Ook hij draagt niet zijn nieuwste spullen, maar projectshirts of gewone T-shirts. Hij is er trouwens ook niet heel erg mee bezig, zo zegt hij, met die nieuwste mode. Want hij is al getrouwd. "And after all, there is no one to impress here", voegt hij er aan toe. Dat is natuurlijk zo.

Wat Jayson betreft: zijn vrouw zoekt zijn kleding altijd voor hem uit en dat doet ze prima. De mooiste exemplaren worden thuis gelaten. Maar aan boord is hij ook erg netjes. Soms krimpen zijn shirtjes een beetje, maar dat vindt hij niet zo erg. Jayson is namelijk een gelukkig man, hij heeft pas een nieuw huis voor zijn gezin laten bouwen. Voordat hij weer naar ze toe gaat poetst hij de zijkanten van zijn Nikes met zijn reservetandenborstel en tandpasta. Ze zijn dan weer stralend wit. Een tip om te onthouden, mensen!

Niet alleen Jayson loopt op dit merk; het schip blijkt een waar Nike-walhalla te zijn. Tijdens de crewchanges komt en gaat bijna iedereen op deze merkschoenen. Zo ook Doodz. Hij is een echte liefhebber. Hij heeft niet alleen schoenen, maar ook veel kleding van Nike. Om te voorkomen dat zijn spullen gekrompen uit de wasserette komen, wast hij ze zelf, in zijn hut. Hij wringt de shirts voorzichtig uit en hangt ze te drogen in de warme wasserette. Vervolgens gebruikt hij de strijkbout om de kreukels eruit te krijgen.

Boven, op de brug werkt Aleks (Is). Aleks houdt van kwaliteit. Hij koopt dan ook voornamelijk Italiaanse merkkleding. En neemt voldoende mooie shirts mee om iedere dag van de week een schone aan te trekken. Na een week geeft hij zeven shirts af bij de wasserette. Door de bank genomen, komen vier daarvan ongeschonden uit de strijd en zijn er drie een maat gekrompen. Deze drie geeft hij aan de steward. Hij acht het daarom mogelijk dat de steward niet erg gemotiveerd is om de shirtjes beter te behandelen ...

Kapitein Marcel doet het anders. Hij verzoekt de steward met klem om zijn knappe shirts niet in de droger te stoppen, maar hangend te laten drogen. Voor hem is er dan ook een stapeltje hangers aanwezig in de wasserette. Morgen gaat hij naar Noorwegen, want hij wordt op kantoor verwacht. Daarom heeft hij nog snel twee paar mooie van Lierschoenen gekocht. Aan boord loopt Marcel het liefst op ouwe gympies.

In de weelderig versierde messroom staat een mooie kunstkerstboom. Ik vraag me af wat men aantrekt tijdens het kerstdiner. Iets speciaals? Of gewoon, net als anders?

Welnu. Doodz kookt, dus hij trekt zijn koksuniform aan. Verder trekt de bemanning met hogere rang het bedrijfsuniform aan. Het uniform is kaki van kleur. Daarom heeft het de bijnaam 'Desert Storm' gekregen. Desert Storm valt niet erg in de smaak, maar het is wel netjes en wat moet dat moet. De overige bemanningsleden mogen het zelf weten. Ze hebben geen uniform. Ze hadden er overigens wel graag één gewild, ook al is het Desert Storm. Misschien weet de steward een oplossing.

Ik wens iedereen aan boord en thuis een mooi kerstfeest, een heerlijk kerstdiner met elkaar, en een behouden vaart in 2020.

Dank jullie wel voor het lezen,

@strid

Mijn dank gaat speciaal uit naar: Marcel, kapitein (Nederland), Aleks, eerste stuurman (Oekraïne), Jayson, tweede stuurman (Filippijnen), Aleks, electricien (Oekraïne), Doodz, kok (Filippijnen), Robert, hoofdmachinist (Nederland)

Natascha Kampusch

Aan boord wordt veel geklaagd. Zo zouden mensen in een gevangenis het beter hebben dan aan boord. In de nor hoef je immers niet hard te werken en je kunt er sporten. Ook komt er nog eens een familielid op bezoek en heeft je televisie altijd een goede ontvangst. Als ik de blijdschap van een zeevarende zie die na negen maanden weer naar huis gaat, vind ik trouwens dat men nog een punt heeft ook.

Het leven van een heilige

Tijdens mijn vakantie las ik echter het boek 'De diefstal van mijn jeugd'. Het gaat over de ontvoering van Natascha Kampusch. Zij is een Oostenrijkse vrouw die op 10 jarige leeftijd door een gek genaamd Wolfgang Přiklopil op klaarlichte dag van straat werd gegrist. Hij sloot haar op en wist haar maar liefst 3096 dagen te gijzelen.

De eerste jaren van haar gevangenschap werd Kampusch in een kelder opgesloten. Het was een afgesloten ruimte van 5 bij 4 meter onder een garage. Tijdens de ruim 8 jaar gevangenschap werd Natascha uitgehongerd en totaal afgesloten van de buitenwereld. Přiklopil gaf haar te eten, te drinken en spullen waarmee ze zich moest vermaken. Later

kreeg zij een radio en televisie. Op een gegeven moment mocht ze in het huis komen om huishoudelijk werk te doen of klusjes in de tuin. 's Avonds werd zij dan weer in haar cel opgesloten.

De ontvoerder zag hoe blij ze werd met videobanden die hij gaf en hoeveel een radio en tv voor haar betekende. Hij gebruikte dit om nog meer macht over haar te krijgen. Hij strafte haar niet langer alleen met het onthouden van eten en drinken maar ook met het afsnijden van de stroom in haar cel. Přiklopil had Kampusch verteld dat het huis beveiligd was met explosieven zodat ze niet kon ontsnappen. Verder dreigde hij haar te doden als zij het zou proberen.

GESUCHT

NATASCHA KAMPUSCH

Om te overleven besloot ze vriendschap te sluiten met haar ontvoerder. Zo kreeg ze de mogelijkheid hem te manipuleren. Op een gegeven moment kreeg ze het voor elkaar dat ze samen op een korte skivakantie gingen.

Op 23 augustus 2006 waren ze de auto aan het schoonmaken toen Kampusch wist te ontsnappen op het moment dat Příkladil haar de rug toekeerde om zijn mobiele telefoon te beantwoorden en hij last had van het lawaai van de stofzuiger. Nog diezelfde dag sprong de ontvoerder voor de trein.

Natascha kreeg op 18 jarige leeftijd haar vrijheid weer terug. Haar boek bevat het indringende levensverhaal van een sterke jonge vrouw, die weigert om zich blijvend in de rol van slachtoffer te laten drukken. Zelf vond ik het vreselijk triest om te lezen hoe zij vele vernederingen en mishandelingen heeft moeten overleven, alleen met haar wilskracht. Ook vond ik het schokkend dat ze door misverstanden bij de politie niet eerder vrij was gekomen.

Interessant is dat veel mensen haar na haar 'thuiskomst' niet begrijpen. Zo zijn ze

jaloers op haar omdat ze geld verdient met haar boek en het geven van interviews. Ook vinden ze het raar dat ze het huis van haar ontvoerder, dat nu van haar is, onderhoudt. Dat laatste doet wat denken aan een zeevarende die toch ook altijd wel ergens verlangt weer aan boord te gaan.

Een vergelijking tussen een zeevarende en iemand waarvan onrechtmatig de vrijheid is ontnomen gaat natuurlijk mank. Maar toch is er in de wereld nog altijd sprake van slavernij. Mensen van hun vrijheid beroven en uitbuiten komt zelfs veel voor. Denk bijvoorbeeld aan de kledingindustrie en de visserij in de Zuidoost-Aziatische zeeën. En waarom hebben zeevaarders eigenlijk contracten die langer zijn dan zes maanden? En waarom heeft lang niet iedereen aan boord fatsoenlijk toegang tot het internet?

Als ik de paus was zou ik Natascha heilig verklaren. Op elk schip kan dan haar afbeelding ergens hangen. Als je je als varende tot haar richt ben je er zeker van dat ze je begrijpt en uiteindelijk was ze haar onderdrukker te slim af!

Jos Hilberding

"PEOPLE WILL
STARE. MAKE IT
WORTH THEIR
WHILE"

HARRY WINSTON

Boordje en strepen

Onlangs woonde ik een grote conferentie bij van allemaal havendomeines en pastores uit heel de wereld. Het viel mij op hoeveel collega's een boordje dragen – zo'n wit kraagje bij de hals. Zo zijn ze gemakkelijk herkenbaar als geestelijke. Bij sommigen hoort het bij hun traditie maar anderen kiezen er echt zelf voor.

Is die herkenbaarheid aan boord van geestelijken iets ouderwets? Vroeger was iedereen herkenbaar aan boord. Iedereen droeg een uniform, van kapitein tot matroos. Bij de marine is dat trouwens nog steeds het geval, bij koopvaardij schepen een stuk minder, en bij de bagger helemaal niet.

Een tijdje terug bezocht ik tijdens een open dag een nieuw schip dat net de doopceremonie achter de rug had. De bemanning had een keurig bedrijfsshirt aan. De kapitein droeg zowaar een witte bloes met strepen op de schouder. Wat schetste mijn verbazing: men had hem uit praktisch oogpunt aangeschaft in een feestwinkel!

Uniformen hebben in de maritieme wereld plaats gemaakt voor bedrijfskleding. Overalls, helmen, shirts en truien met het bedrijfslogo – je ziet ze overal. Het bedrijfslogo is tegenwoordig extra groot uitgevoerd. De reden hiervoor is trouwens net zo praktisch als de kleding zelf. De belastingdienst heeft de minimum omvang van de letters en logo's bepaald om te voorkomen dat werknemers loon in natura wordt uitgekeerd.

Met de bedrijfskleding heeft de herkenbaarheid van rang plaats gemaakt voor functionaliteit en

NEVER UNDERESTIMATE THE POWER OF A GOOD OUTFIT ON A BAD DAY.

veiligheid. Ook heeft het een samenbindend effect. Zo zie ik bemanningsleden van een zeker Belgisch baggerbedrijf onderweg al sweaters van het bedrijf dragen. Ze herkennen elkaar al op het vliegveld of bij het ontbijt in het hotel. Verder staat het ook wel netjes, allemaal dezelfde kledinglijn. Bovendien hoeven bemanningsleden niet na te denken over de vraag wat ze aan moeten trekken.

Bij de bagger is kleding ook een manier om het personeel te bedanken. Bij het behalen van een 'milestone' (zoveel miljoenen 'kuubs' zand bijvoorbeeld) of bij de afronding van een project wordt er vaak een polo-shirtje gemaakt als herinnering. Die zijn natuurlijk zeer geschikt om aan boord te dragen.

Terug naar de kapitein en het verdwijnen van de uniformstrepen. In de baggerwereld hebben bezoekers

soms moeite de kapitein aan boord te herkennen. Kan het heus die man in korte broek op slippers zijn? Of die persoon die in een smerige overall in de pompkamer staat mee te sleutelen? Voor bezoekers is het dan misschien wel eens puzzelen, voor de bemanning zelf is het wel duidelijk wie de kapitein is. Zijn (ik ben in de bagger nog geen vrouwelijke kapitein tegengekomen) gezag zit niet in zijn uniform, maar in zijn uitstraling. En ook al wordt hij met zijn voornaam aangesproken, hij is wel de baas.

Dat bepaalt me trouwens ook bij mijn eigen herkenbaarheid aan boord. Wil ik op mijn 'dominees-strepen' gaan staan? In de bijbel blijkt Jezus nogal kritisch op kleding van geestelijken. "Wacht u voor de schriftgeleerden die graag in lange gewaden rondlopen, die zich laten groeten op de markt," zegt hij in het Evangelie van Marcus. Geloof zit dus niet aan de buitenkant. Toch draag ik in een kerkdienst ter wille van de representatie en herkenbaarheid een toga, maar die ga ik bij een scheepsbezoek niet meeslepen. Wel heb ik een stola (soort van sjaal) in de koffer die ik omhang bij bijzondere momenten.

Verder ben ik wat kleding aangaat vooral mezelf. Bij een bezoek aan boord gaat het er wat mij betreft niet zozeer om wat ik ben, maar meer om wie ik ben. Het is voor mij een goed teken als ik niet wordt aangesproken als 'dominee' maar met mijn voornaam.

Overigens is het wel zo dat ik aan boord meestal een polo aan heb en bij de wal-mensen een bloesje.

En voor de kerstfeesten op de Filippijnen gaat er ieder jaar wel een nieuwe feestbloes mee. Ik hoef er niet uit te zien als zo'n stijve ouderwetse dominee!

Stefan Francke

Een belangrijke reden waarom een kapitein zijn blouse met een driemaal onderstreepte nul niet draagt is dat deze niet erg stoer is. Stoer is namelijk op dit moment de norm. In plaats van voorname sedans rijden mensen nu in (stoere) SUV's. Dure horloges zijn niet langer meer discreet maar robuust. En kantoormensen willen met hun tatoeages en piercings niet alleen meer beheerst, maar ook ruig overkomen. Wie de uniformen van bijvoorbeeld het leger, de politie of buschauffeurs bestudeert, zal onmiddellijk opvallen dat ze steeds stoerder worden. Ook de presidenten van Amerika doen aan deze mode mee. Zo verschijnen ze de laatste jaren soms in spijkerbroek voor de camera. Hun Russische ambtsgenoot spant echter de kroon door zich met ontbloot bovenlijf te laten

fotograferen.

Onlangs was ik aan boord van een schip van rederij Thun. Deze Zweedse rederij is zeer vooruitstrevend met haar schepen die op LNG varen en waarop de ramen van de accommodatie net zo groot zijn als die van een gemiddeld rijtjeshuis. Alle officieren lopen er in stoere blauwe overhemden. Op de naambordjes die ze dragen is ook hun rang te lezen.

Dit zag er niet alleen stoer, maar zelfs imponerend uit. Iets doen waarover je hebt nagedacht in plaats van gedachteloos met een mode meedoen getuigt ook van diepgang. Daarom roep ik alle lezers van dit blad op om eens na te denken hoe ze daar bezig zijn in Zweden.

Léon Rasser

Stoer

Medaille

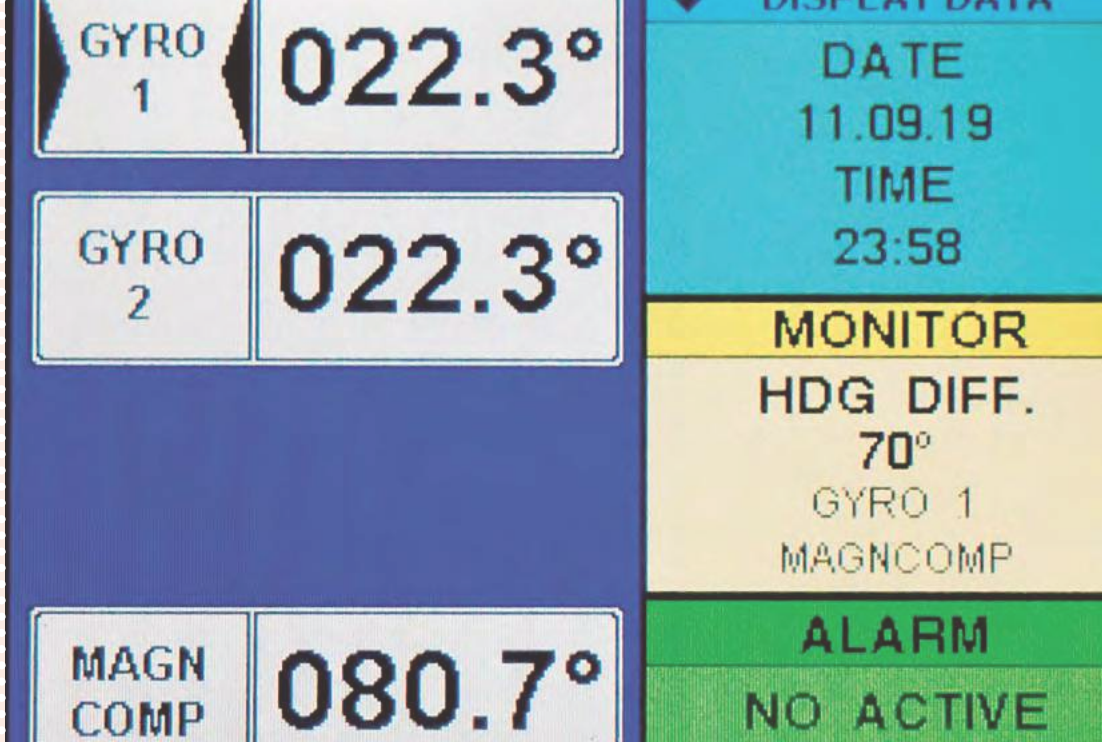
Het is zaterdagochtend, Danny, derde stuurman, heeft de wacht. Er zijn geen schepen om ons heen dus maakt hij van de gelegenheid gebruik de brugvloer eens goed schoon te maken. Wel moet hij zo nu en dan achter zijn emmer met sop aan, aangezien het schip op een noordelijke deining regelmatig een flinke schuiver maakt.

“Good morning!” het is Pjotr, de eerste stuurman, altijd opgeruimd. Ikzelf hang een beetje chagrijnig in de bakboord brugstoel; het slingeren, na lang rustig weer te hebben gehad, maakt het moeilijk goed te slapen. Dan komt de meester boven, hij kijkt ook al niet vrolijk. “Ik heb maar vier uur geslapen. Dat slingeren ...” hij maakt zijn zin niet af. “Nou”, meen ik te moeten opmerken, “ik heb maar een uurtje of tweeëneenhalf geslapen.” De stuurman gaat er eens voor zitten. “Maar ik heb helemáál niet geslapen ...!”

Het bovenstaande verhaal is verzonnen, maar maakt duidelijk hoe een conversatie tussen mannen aan boord vaak verloopt. Heeft iets te maken met de overtreffende trap. Een kwestie van competitie, ego, of een combinatie daarvan denk ik. Ook wil iemand tijdens een discussie gelijk hebben. Ik vraag dan stevast of de persoon, wanneer blijkt dat hij inderdaad gelijk heeft, soms een medaille verwacht.

Maar af en toe raak ik in mijn eigen gevatheid verstrikt. Zoals wanneer ik het journaal controleer tijdens de wacht van Danny. “Hoe kom jij aan die variatie?” (Variatie, het verschil tussen magnetische noorden en ware noorden, verandert elk jaar en is niet overal op aarde gelijk. Het ligt er dus aan waar het schip zich bevindt en welk jaar het is). Geschrokken kijkt hij me aan. “Eh, gewoon, van de GPS ...”

Ik zucht, natuurlijk weer van een schermpje, rekenen kan men niet meer, denk ik een beetje negatief. “Fout! De variatie haal je uit de zeekaart!” doceer ik streng.

Pjotr mengt zich in het gesprek. “Ik haal het óók uit de GPS! Waarom mag dat niet?” “Dan doe je het ook fout, de variatie van de GPS klopt niet, het is eh ... niet goed”, laat ik er wat zwakjes op volgen, want ik weet ook niet meer precies hoe dat ook al weer zat.

De volgende morgen kom ik op de brug. Met een grote grijns staat Pjotr mij op te wachten. “Gefeliciteerd, kapitein! U had gelijk. De variatie in de GPS is een vaste instelling en verandert niet mee met de tijd.” Voor ik het in de gaten heb hangt hij een zelfgemaakte papieren medaille om mijn nek. “Well Done!” staat erop. Hij heeft het even opgezocht op internet.

Kees Wiersum

Adressen zeemanshuizen en pastores

Amsterdam Centrum voor zeevarenden
Radarweg 32 · 1042 AA Amsterdam · Tel. 020 6117 912
Dominee L.J. Rasser · Tel. 020 6690 065 / 06 22 09 03 34 ·
leon.rasser@nederlandsezeevarendencentrale.nl

Den Helder Centrum voor zeevarenden van de Koninklijke marine
Binnenhaven 76 · 1781 BL Den Helder · Tel. 022 3612 178

Delfzijl / Eemshaven Centrum voor zeevarenden
Borkumweg 2 · 9979 XH Eemshaven · Tel. 059 6516 233
Pastor S. Standhardt · Tel. 050 3127 178 / 06 29 29 69 30 ·
svenserg@nederlandsezeevarendencentrale.nl

Moerdijk Centrum voor zeevarenden
Sluisweg – Roode Vaart · 4782 PT Moerdijk · Tel. 0168 416 650
Dominee H. van der Ham · Tel. 78 6138 280 / 06 53 59 63 80 ·
hvdham@nederlandsezeevarendencentrale.nl

Rotterdam / Oostvoorne Internationaal centrum voor zeevarenden
Burgemeester Letteweg 30 · 3233 AG Oostvoorne · Tel. 06 32 27 47 25
Dominee H.M. Perfors · Tel. 0181 416 751 / 06 53 67 92 65 ·
helene.perfors@nederlandsezeevarendencentrale.nl

Rotterdam / Schiedam Centrum voor zeevarenden
Admiraal Trompstraat 1 · Havennummer 562 · 3115 HK Schiedam · Tel. 010 4260 933
Pastor D. Woodward · Tel. 06 13 77 24 64 · dennis.woodward@mtsmail.org

Terneuzen Centrum voor zeevarenden
Westkolkstraat 40 · Havennummer 562 · 4531 AX Terneuzen · Tel. 0115 695 373

Vlissingen Centrum voor zeevarenden
Ritthemsestraat 498 · Havennummer 562 · 4389 PA Ritthem · Tel. 0118 467 063
Dominee P. Handschin pascal.handschin@mtsmail.org

Wereldwijd
Dominee S.N.D. Francke · Parelduikerhof 8 · 4332 DA Middelburg ·
Tel. 0118 651 888 / 06 37 00 84 32 · waterbouwpastor@gmail.com

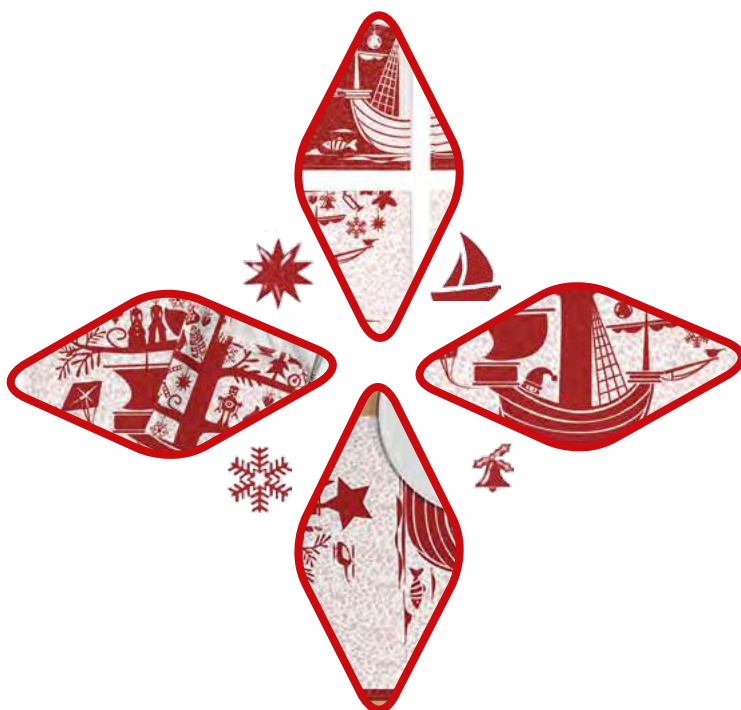

Nederlandse Zeevarendencentrale

Stationsstraat 112

3881 AG Putten

www.nederlandsezeemanscentrale.nl

Stichting Pastoraat Werkers Overzee

Parelduikerhof 8

4332 DA Middelburg

www.spwo.nl